

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/144/2013
Identifikačné číslo spisu:	5013200153
Dátum vydania rozhodnutia:	12.08.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5013200153.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky : R., nar.: XX.XX.XXXX, bytom D., proti odporcovi : Okresný úrad Martin (pôvodne Správa katastra Martin, so sídlom Severná č. 15, 036 01 Martin), za účasti: 1/ U., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., 2/ V., nar. XX.XX. XXXX, bytom XXX XX Ondrašová č. XX, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v katastrálnom konaní, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 26. apríla 2013 č.k. 29Sp/12/2013-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 26. apríla 2013 č.k. 29Sp/12/2013-32 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnom orgáne

1. V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou odo dňa 1. októbra 2013 Obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona a podľa ods. 4 citovaného ustanovenia pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia, obvodného pozemkového úradu, obvodného lesného úradu, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie a správy katastra ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad.

Na základe nižšie citovaných zákonných ustanovení má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Správy katastra Nitra ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Nitra. Uvedená právna zmena sa premietla v zákone č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších právnych predpisov (katastrálny zákon) najmä prostredníctvom novelizovaného znenia predovšetkým

ustanovenia § 11 (miestnymi orgánmi štátnej správy na úseku katastra sú okresné úrady, ak osobitný zákon neustanovuje inak) a 18 ods. 2 (okresný úrad podľa písm. a/ rozhoduje v katastrálnom konaní, podľa písm. b/ až k/.....).

Preto bude s týmto právnym nástupcom Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej konať na strane žalovaného správneho orgánu. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 9 ods. 12 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, právoplatne neskončené obvodným úradom životného prostredia, obvodným pozemkovým úradom, obvodným lesným úradom, obvodným úradom pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, správou katastra a Obvodným úradom Štúrovo do 30. septembra 2013, dokončí okresný úrad, v ktorého územnom obvode mali sídlo obvodný úrad životného prostredia, obvodný pozemkový úrad, obvodný lesný úrad, obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, správa katastra a Obvodný úrad Štúrovo.

2. Rozhodnutím č. V 2154/2012 zo dňa 18.07.2012 (č.l. 2) odporca ako príslušný prvostupňový správny orgán v zmysle § 18 ods. 2 písm. a) v spojení s ustanovením § 22 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 162/1995 Z. z.“) zamietla v súlade s ustanovením § 31 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z. z. návrh z 13.06.2012 na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností podľa záložnej zmluvy uzavretej 06.06.2005 medzi navrhovateľkou ako záložnou veriteľkou a zúčastnenými osobami ako záložnými dlžníkmi.

Podľa § 31 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z.z. v hore platnom znení správa katastra preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

3. Účelom zamýšľaného vkladu záložného práva k nehnuteľnostiam v k.ú. U. zapísaným na LV č. XXXX nasledovne

- pozemok registra C-KN, novovytvorená parc.č. 6730/10 o výmere 165 m², zastavané plochy a nádvoria a

- stavba, rozostavaný rodinný dom nachádzajúci sa na novovytvorenej C-KN parc. č. 6730/10, ktoré patria záložným dlžníkom, malo byť zabezpečenie peňažnej pohľadávky z pôžičky 2.000.000 Sk, ktorú poskytla navrhovateľka ako záložná veriteľka hore uvedeným záložným dlžníkom.

4. Svoje zamietavé rozhodnutie odporca odôvodnil najmä tým zistením, že v čase požadovaného povolenia vkladu (t.j. 14.06.2012) zúčastnené osoby U. už nie sú bezpodielovými spoluvlastníkmi dotknutých nehnuteľností, nakoľko vlastnícke právo k nim bolo prevedené na základe kúpnej zmluvy z 09.05.2012 uzavretej v prospech tretej osoby (pán E., trvale bytom M.) vedenej pod sp. zn. V 1594/2012 a účinky vkladu vlastníckeho práva nastali dňa 10.05.2012, t. j. o 1 mesiac skôr ako bol doručený na vklad záložného práva.

S poukazom na ust. § 151a, § 151b ods. 1, § 151c ods. 1 a 2 a § 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka vyslovil názor, že záložného práva k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

5. Ďalej tiež poukázal na § 41 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z., podľa ktorého sa práva k tej istej nehnuteľnosti zapisujú v poradí, v akom sa správe katastra doručili zmluvy, verejné listiny alebo iné listiny o vzniku, zmene a zániku práva k nehnuteľnosti na zápis do katastra. Správa katastra je tak poradím návrhov na vklad viazaná.

6. Nakoľko v čase rozhodovania o návrhu na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností už záložcovia neboli bezpodielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností, potom podľa odporcu

predmetná záložná zmluva nebola spôsobilá na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

7. Proti tomuto rozhodnutiu navrhovateľka, pôvodne v zastúpení právneho zástupcu, podala opravný prostriedok zo dňa 06.08.2012 prostredníctvom odporcu na Krajský súd v Žiline.

8. V opravnom prostriedku najmä poukázala na to, že sa nestotožňuje s názorom odporcu, že predložená zmluva nie je spôsobilá na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností a tento názor je nesprávny a nezákonný. Pokiaľ správa katastra poukazovala na ust. § 42 zák. č. 162/1995 Z. z. (t. j. špecifikácia náležitostí, ktoré by mala predložená zmluva obsahovať), navrhovateľka zastáva názor, že všetky náležitosti záložná zmluva obsahuje.

To že záložcovia uzatvárajúci záložnú zmluvu nie sú k dnešnému dňu vedení ako vlastníci zakladaných nehnuteľností, podľa navrhovateľky takouto náležitosťou skutočne nie je. Preto mala správa katastra návrhu navrhovateľa na vklad do katastra nehnuteľností vyhovieť.

B)

9. K opravnému prostriedku sa vyjadril účastník katastrálneho konania pán U., ktorý sa stotožnil s rozhodnutím Správy katastra Martin a žiadal napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Podľa jeho názoru vzhľadom k tomu, že sa návrhom na vklad navrhovalo, aby vzniklo záložné právo k nehnuteľnosti, bolo potrebné, aby správa katastra aplikovala v rozhodnom procese ustanovenia týkajúce sa zriadenia záložného práva a ustanovenia týkajúce sa vzniku záložného práva k nehnuteľnosti.

10. Ďalej poukázal na § 151b ods. 1 a § 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorých záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak, čo sa v prejednávanej veci nestalo.

Podľa pána U. záložná zmluva predstavuje obligačný právny titul, ktorý sám o sebe záložné právo nezakladá. Na vznik záložného práva vyžaduje zákon ešte ďalšiu právnu skutočnosť, a to právny spôsob. Záložné právo v prípade nehnuteľnosti vznikne až zápisom záložného práva v príslušnom registri záložných práv, t. j. v katastri nehnuteľností. Avšak zistená skutočnosť (t.j. povolený vklad vlastníckeho práva k zálohu pod č. V 1594/2012) potvrdila, že záložcovia, t.j. pán U. a pani V., nie sú objektívne spôsobilí splniť svoj hlavný záväzok zo záložnej zmluvy.

C)

11. Krajský súd v Žiline ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu danom opravným prostriedkom navrhovateľky a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky nie je dôvodný, vo veci bol dostatočne zistený skutkový stav a na takto zistený skutkový stav potom boli aplikované správne ustanovenia zák. č. 162/1995 Z. z. a Občianskeho zákonníka, a to z nasledovných dôvodov.

12. S poukazom na ustanovenia § 1 ods. 1, § 22 ods. 1, § 28 ods. 1 a 2, § 31 ods. 1, 3 a 7, § 41 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z., § 151a, § 151b ods. 1 veta prvá, ods. 2 a ods. 3, § 151c ods. 1 a 2, § 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka a tiež kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 09.05.2012 uzatvorenej na strane predávajúcich U. a V. a kupujúcim E. na strane kupujúceho krajský súd dospel k záveru, že vkladom záložného práva dotknuté nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k.ú. U. neboli odo dňa 10.5.2012 bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, teda skôr, ako bol podaný dňa 14.06.2012 návrh na vklad záložnej zmluvy v tejto veci pod č. V 2154/2012.

13. Preto námietky uvedené v opravnom prostriedku zo strany navrhovateľky krajský súd vyhodnotil ako právne bezdôvodné, keď navrhovateľka vytýkala správe katastra také nedostatky, o ktoré správa katastra neopierala svoje rozhodnutie.

D)

14. V priebehu súdneho konania bol dňa 15.10.2013 doručený prípis právneho zástupcu navrhovateľky (U., advokát) o zániku plnomocenstva na jej zastupovanie ku dňu 07.10.2013.

III.

Odvolanie navrhovateľky/ stanoviská

A)

15. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 30.05.2013 (č.l. 43) proti rozsudku krajského súdu navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázala na odvolací dôvod - rozsudok prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Súčasne opätovne poukázala na dôvody v rozsahu, tak ako boli uvedené v Odvolaní navrhovateľky zo 06.08.2012 voči Rozhodnutiu Správy katastra Martin. Ďalej v stručnosti zrekapitulovala základné momenty vkladového konania.

16. Následne vo všeobecnej rovine vyslovila názor, že

„ ... má však za to, že pri správnom právnom posúdení veci prvostupňovým súdom mal tento rozhodnutie Správy katastra Martin č. 2154/2012 zo dňa 18.07.2012 podľa ust. §-u 250q ods. 2 O.s.p. ako nezákonné zrušiť a vrátiť späť správnomu orgánu na ďalšie konanie.“

17. Záverom navrhovateľka požiadala Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

B)

18. Vyjadrenie odporkyne ani zúčastnených osôb sa v súdnom spise nenachádza.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 250s O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

20. Najvyšší súd sa celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporcom. Na druhej strane podstatou odvolania ako aj opravného prostriedku, ktorou sa navrhovateľka domáha preskúmania rozhodnutia odporcu, je všeobecne koncipovaný názor navrhovateľky, že napadnuté rozhodnutie odporcu malo byť zrušené.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

21. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti ustálil právny názor, že nie vnútorné presvedčenie účastníka o nesprávnosti napadnutého rozsudku ale kvalifikovane právne zdôvodnenie rozhodovacích vád prvostupňového súdu (odvolacie námietky v zmysle § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) je spôsobilé spochybniť zákonnosť postupu a rozhodnutia prvostupňového súdu.

Navrhovateľka však tak nekonala a uspokojila sa s vyššie uvedenou argumentáciou (viď bod č. 16), ktorá je súčasne aj jadrom jej spochybňujúceho názoru.

22. Za tejto procesnej situácie Najvyšší súd mohol iba z formálneho hľadiska preskúmať argumentačnú databázu napadnutého rozsudku krajského súdu, či po stránke skutkových zistení ako aj po právnej stránke nevykazuje také evidentné nedostatky aplikácie práva, ktoré by nasvedčovali o správnosti názoru

navrhovateľky.

Krajský súd s prihliadnutím na základné princípy logického myslenia správne poukázal na to, že po účel sledovaný predkladanou záložnou zmluvou z 31.05.2005 nebolo možné po 10.05.2012 naplniť, lebo od toho dňa zavkladovaním kúpnej zmluvy z 09.05.2012 stratili zúčastnené osoby U. a V. právo disponovať s nehnuteľnosťami, na ktorých viazlo záložné právo nezavkladované do katastra nehnuteľností. Túto skutočnosť nemol zvrátiť ani návrh navrhovateľky z 13.06.2012.

23. Z uvedeného dôvodu krajský súd správne rozhodol, ak napadnuté rozhodnutie o zamietnutí vkladu potvrdil ako zákonné.

Na uvedených právnych záveroch Najvyšší súd dospel k názoru, že odvolacia argumentácia navrhovateľky je neopodstatnená a iné odvolacie dôvody sa v jej odvolaní nenachádzajú.

V.

24. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľkou uvádza, že napadnuté rozhodnutie odporcu má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistených v predchádzajúcich konaniach o tom, že navrhovateľka nespĺňa zákonné podmienky pre povolenie vkladu záložnej zmluvy.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

25. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa a stanoviska odporkyne ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. ..., pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

26. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešná navrhovateľka má právo na úplnú náhradu trov tohto konania.

27. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava evidencie nehnuteľností je iba čiastočne spojená s právnymi vzťahmi uvedenými v § 7 ods. 1 O.s.p.), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).